

यूपवत्यवसिते क्रियाविधौ कालवित्कुशिक सर्गः ११
वंशवर्द्धनः । राममिष्वसनदर्शनोत्सुकंमैथिलायकथ
याम्बभूव सः ॥ ३७ ॥ तस्य वीक्ष्य ललितं वपुः
शिरोः पार्थिवः प्रथितवंशजन्मनः । स्वं विचिन्त्यच
धनुर्दुरानमपीडितो दुहितृशुल्कसंस्थया ॥ ३८ ॥
अब्रवीच्च भगवन् मतङ्गजैर्यदृहद्भिरपि कर्मदु
ष्करं । तत्र नाहमनुमन्तुमुत्सहे मोघवृत्ति कलभस्य
साहसं ॥ ३९ ॥

यूपेति । यूपः स्तम्भस्तद्वति क्रियाविधौ कर्मानुष्ठानेऽवसिते
समाप्ते सति कालविदवसरज्ञः कुशिको राजा तद्वंशस्य वर्द्धनः
स विश्वामित्रो मैथिलाय जनकाय राममिष्वसनस्य धनुषो
दर्शने उत्सुकमुत्कण्ठितं कथयाम्बभूव ॥ ३७ ॥ तस्येति । पार्थि
वो जनकः प्रथिते प्रसिद्धे वंशे जन्मयस्य तस्य शिशोर्वालस्य
तस्य रामस्य ललितं कोमलं वपुः शरीरं वीक्ष्य दृष्ट्वा च पुनः
संखीयन्धनुर्दुरानमं दुःखेनानमितुं शक्यं विचिन्त्यविचार्य
दुहितुः कन्यायाः शुल्कं मूल्यं जामातृदेयं धनुर्भङ्गरूपं तस्य
संस्थया स्थित्या पीडितोऽभूत् ॥ ३८ ॥ अब्रवीदिति । च पुनर्मुनि
मब्रवीत् उक्तवान् भोभगवन् दृहद्भिर्महद्भिर्मतङ्गजैर्हस्तिभि
रपि यत्कर्म दुष्करंतत्राहं मोघाव्यर्था वृत्तिर्यापारोयस्मिन्
तत्कलभस्य हस्तिशिरोः साहसमविचारितकर्मानुमन्तुमङ्गी
कर्तुं नोत्सहे ॥ ३९ ॥